

POSTANOWIENIE

16 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

SSN Paweł Grzegorzczak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 16 czerwca 2023 r. w Warszawie,
zażalenia B.P.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 21 stycznia 2021 r., V ACz 86/20 (V WSC 109/20)

w sprawie z powództwa B.P.

przeciwko M.W.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie

o unieważnienie małżeństwa,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 21 stycznia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił skargę B.P. – powódki w sprawie o unieważnienie małżeństwa przeciwko M.W. – o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia tego Sądu z 8 kwietnia 2020 r., V ACz 86/20, w przedmiocie przyznania biegłej wynagrodzenia za sporządzenie opinii, gdyż uznał, że nie jest zaskarżalne wniesioną przez powódkę skargą, a poza tym powódka nie ma zdolności postulacyjnej do samodzielnego wniesienia skargi.

W zażaleniu na postanowienie z 21 stycznia 2021 r. działająca przez pełnomocnika powódka zarzuciła, że zostało ono wydane z naruszeniem art. 424¹ §

1 k.p.c., art. 424⁶ § 3 k.p.c. i art. 87¹ § 2 k.p.c. przez błędne zastosowanie, gdyż zaskarżone przez powódkę postanowienie jest prawomocne i niewzruszalne przy wykorzystaniu innych środków, a zatem skarga musi od niego przysługiwać, a poza tym powódka jako prokurator miała zdolność do samodzielnego wniesienia skargi.

Powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

O ile pierwsza podstawa odrzucenia jest nietrafna (skarżąca jest, a w każdym razie była, w dacie wniesienia zażalenia prokuratorem), o tyle w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia w przedmiocie przyznania biegłej wynagrodzenia za sporządzenie opinii nie jest dopuszczalna. Sąd Najwyższy wyjaśniał już (zob. np. postanowienia z 4 października 2022 r., III CZ 221/22 i z 23 listopada 2022 r., III CZ 220/22), że w aktualnym stanie prawnym skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia przysługuje zasadniczo tylko od prawomocnych wyroków sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie oraz od postanowień co do istoty sprawy kończących postępowanie, wydanych przez sąd drugiej instancji w postępowaniu nieprocesowym, w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczeń sądów państw obcych oraz w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą lub ugody zawartej przed sądem polubownym za granicą (art. 424¹, art. 519², art. 1148¹ § 3, art. 1151¹ § 3 i art. 1215 § 3 k.p.c.). Od innych prawomocnych orzeczeń, w tym postanowień incydentalnych, a także orzeczeń wydanych w postępowaniu egzekucyjnym oraz upadłościowym i naprawczym, skarga nie przysługuje (art. 767⁴ § 3 k.p.c. oraz art. 33 ust. 3 i art. 223¹ ustawy z 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze). Na skutek wyroku z 1 kwietnia 2008 r., SK 77/06, którym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c., w części obejmującej słowa „kończącego postępowanie w sprawie”, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 i art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji, doszło do zmiany art. 417¹ § 2 k.c. przez dodanie w nim wzmianki „chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej” oraz do rekonstrukcji przepisów o skardze. Jeżeli zatem przez wydanie takich orzeczeń została wyrządzona szkoda, strona może dochodzić jej wynagrodzenia bez uprzedniego stwierdzenia ich niezgodności z prawem w postępowaniu ze skargi, a więc bezpośrednio przed sądem powszechnym od Skarbu Państwa w sprawie

o odszkodowanie (art. 424^{1b} k.p.c.); zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05 (OSNC 2006, nr 1, poz. 16), z 9 maja 2012 r., V CNP 63/11, z 9 października 2013 r., II CNP 34/13, z 13 marca 2014 r., II CNP 64/13 z 22 sierpnia 2022 r., I CNP 144/22.

Podniesione w zażaleniu zarzuty naruszenia art. 424¹ i art. 424⁶ § 3 k.p.c., oparte na odmiennym – wadliwym – założeniu, nie mogły wyrzucić zamierzonego skutku. Wobec niedopuszczalności skargi, kwestia zdolności postulacyjnej pozwanej nie ma znaczenia dla oceny zasadności zażalenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

M.M.

[ł.n]